

Razstavna dejavnost

V mesecu marcu smo na etnološkem oddelku skupaj s Kmetijsko svetovalno službo Postojna (KVZ Nova Gorica) na pobudo občine Pivka pripravili občasno razstavo Velika noč na Pivškem. Razstavljeni predmeti niso bili muzejski eksponati, temveč so bili pridobljeni posebej za razstavo; članice Aktiva kmečkih žena Pivka in Postojna so pripravile velikonočne kruhe in značilne sestavine velikonočnih dobrot s Pivškega, posamezni informatorji so pripravili 12 različnih šopov, žegnov in butar, 19 posameznikov je za razstavo posodilo predmete (skrinja, mize, posoda, prti, zajci, slama, seno...), kar 28 posameznikov in skupin pa se je udeležilo natečaja za izbor najlepših pirhov po oceni obiskovalcev. Po končani razstavi so bili izdelovalci najlepših pirhov nagrajeni. Ob razstavi je vseskozi potekala spremljevalna dejavnost (delavnice): praskanje pirhov, priprava oblatov, sekanje pirhov... Odziv na razstavo in spremljačo dejavnost je bil zelo dober, saj si je v štirih dneh razstavo ogledalo in v spremljačem programu sodelovalo 3600 obiskovalcev. Prav tako kot predhodne razstave na etnološkem oddelku je bila tudi ta razstava narejena po načelu "eden za vse": pri tehnični izvedbi določenih elementov predstavitve sta mi pomagala delavca, zaposlena preko javnih del, s pospeševalko Kmetijske svetovalne službe sva usklajevali delo z Aktivom kmečkih žena, pri končni postavitvi pa so mi priskočili na pomoč prijatelji. Finančno razstava ni bremenila muzejskega proračuna, saj so stroške v celoti krila sredstva sponzorjev. Pri tem seveda "samoumevno" ni bilo upoštevano delo kustosa in dveh delavcev, zaposlenih preko javnih del (nadure, dnevnice, kilometrina, avtorski honorar...). Tudi v tem primeru, ko je bil muzej izvajalec naročila, se je pri trženju muzejske dejavnosti žal pokazal velik razkorak med teorijo in prakso, nenazadnje tudi zaradi nekako zakoreninjene predstave o muzejih kot humanitarnih ustanovah.

Januarja (22.-24.) sem se kot sodelavka udeležila otvoritve razstave Kras v Korotanu na Dunaju, ki jo je pripravil Goriški muzej, prav tako sem se maja udeležila Muzejskega sejma v Ljubljani. Kot koordinatorka priprave gradiva za predstavitev Notranjskega muzeja na CD-romu (v organizaciji Muzeja novejšje zgodovine iz Ljubljane) sem oblikovala končno podobo predstavitve.

Pedagoško animacijska dejavnost

Med letom sem za domače in tuje skupine ter posameznike organizirala več strokovnih ekskurzij s predavanji, predstavitvijo delovanja muzeja, terenskim ogledom območja delovanja oddelka in depandans.

Od 29. 9. do 7. 10. sem bila mentorica študentki etnologije pri obvezni praksi.

Decembra sem v sodelovanju z Biotehniško fakulteto organizirala predavanje o dandrološki analizi za potrebe muzeja.

Sodelovala sem s Kmetijsko svetovalno službo pri organiziranju predavanj, tečajev (širarstvo, zdrava hrana...).

Petič zapovrstjo sem sodelovala v Zgodovinski komisiji za ocenjevanje raziskovalnih nalog mladih raziskovalcev zgodovine pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Sodelovala sem z etnografskim krožkom OŠ M. Vilhar iz Postojne, z Gozdarsko in Glasbeno šolo iz Postojne, Društvom kmečkih žena Pivka in Postojna, Kmetijsko svetovalno službo Postojna, Turističnim društvom Loška dolina, Inštitutom za raziskovanje Krasa, z muzeji in etnologi po Sloveniji in v tujini.

Bila sem gostja Radia 94, kjer sem predstavila koledarske šege s

Pivškega, razstavno dejavnost etnološkega oddelka in delo muzeja nasploh.

Publicistična dejavnost

Poleg krajših prispevkov sem zaradi predhodnih raziskav namenila največ časa prispevku o koledarskih šegah na Pivškem, ki je bil objavljen ob petdeseti obletnici delovanja Primorskih novic v Zborniku Primorske, in prispevku o petdesetletnici delovanja Notranjskega muzeja. Ta je bil objavljen v reviji ARGO. Precej dela je bilo namenjenega tudi nastajanju zloženke o družini Lenček - Čufar iz Postojne, s poudarkom na raziskavi furmanstva v okviru omenjene družine.

Izobraževalna dejavnost

Junija sem se udeležila 5. Mednarodne krasoslovne šole v Postojni, novembra pa strokovne ekskurzije etnologov restavratorjev z območja delovanja našega muzeja. Prav tako sem se udeležila strokovnih ekskurzij v Borovlje z ogledom Lovskega muzeja in v Trento z ogledom razstave Alpsko zlato (Gorenjski muzej). S sodelavcem kustosom biologom sva si julija v Prirodoslovnem muzeju v Zagrebu ogledala razstavo o poljih Od biologije do kuhinje in razstavo Zdenke Serti v Etnografskem muzeju. Decembra pa sem si s kustosinjo arheologinjo in pripravnikom restavratorjem ogledala razstavi Človek in medved ter Dačani v Trstu. Lani sem si ogledala tudi več različnih muzejev in ustanov na Malti in v Neaplju. Skozi leto sem sledila razstavnim dejavnostim slovenskih muzejev in galerij. Udeležila sem se tudi Zborovanja muzealcev v Murski Soboti in izrednega občnega zbora Slovenskega etnološkega društva, predstavitve in 50. letnice IZRK ZRC SAZU...

Poleg dela etnologinje sem kot bibliotekarka in vodja muzejske knjižnice odgovorna za inventarizacijo tekočega knjižnega gradiva.

Tone Petek

DELOVNO POROČILO ETNOLOŠKEGA ODDELKA POKRAJINSKEGA MUZEJA MARIBOR

Delo v etnološkem oddelku je obsegalo najprej stalne zadolžitve - skrb za stalno zbirko in depo, urejanje etnološke kartoteke, fototeke, negativoteke in diateke ter delo na inventarni knjigi. Posamezna dela je opravljal Tone Petek, višji kustos etnolog:

- dokumentiranih in vpisanih v evidenčno knjigo je bilo 180 novo posnetih negativov in 140 fotografij. Omeniti moramo, da so v oddelčni fototeki tudi fotografije brez negativov, ki so bile prevzete na terenu ali od drugih inštitucij. Prav tako je bil pregledan in dokumentarno dopolnjen fond risanelega gradiva, ki ga hrani oddelek. Poleg tega so bili ustrezno dokumentirani diapozitivi in sicer 180 komadov.
- inventarizirani in vpisani v inventarno knjigo so bili novopridobljeni eksponati, kakor tudi nekateri predmeti s

carinskih zaplemb prejšnjih let. Vsega skupaj je bilo inventariziranih 56 eksponatov.

- v letu 1997 je bila končana računalniška obdelava etnoloških eksponatov. Del dela je opravil kustos sam, dokončali pa smo delo s pomočjo delavcev, ki so bili v muzeju zaposleni preko javnih del.
- v letu 1997 je oddelek pridobil šestnajst eksponatov in sicer z nakupi (štirje predmeti), ostalih dvanajst je bilo podarjenih.
- pripravljena je bila občasna razstava v MICu z naslovom "Gospodinski aparati v načinu življenja". Vsi razstavljeni eksponati so muzejska last. Razstavo smo popestrili z diapozitivi, ki so pokazali primerjavo starega z novim. Ob razstavi smo izdali muzejski list, ki prikazuje vsebino razstave, kakor tudi nekatere poglede na inovacije v gospodinjstvu. Omeniti velja, da so bili eksponati za razstavo ustrezno restavrirani in preparirani, kar posebej velja za pralni stroj in hladilnik, ki sta na razstavi vzbujala največjo pozornost.
- izposoja predmetov za občasne razstave: Pionirska knjižnica v Mariboru si je izposodila 27 predmetov in štiri fotografije za razstavo "Obrt". Prav tako smo posojali eksponate Srednji šoli za turizem in gostinstvo v Mariboru. Vsega skupaj smo izposodili 86 eksponatov. Za nedoločen čas smo posodili šest muzealij Župnijskemu uradu Ponikva
- mentorsko delo: Nasveti študentom etnologije pri pisanju nalog, kakor tudi nasveti mladim raziskovalcem, ki so delali naloge v okviru akcije "Mladi za napredek Maribora"
- delovanje v komisiji, ki je ocenjevala raziskovalne naloge s področja naravne in kulturne dediščine (ocenjenih je bilo 12 nalog), pri zagovoru sem bil izpraševalec in član komisije.
- delovanje v komisiji Zgodovinskega društva Maribor, ki je pripravila kviz za osnovne in srednje šole iz Maribora in okolice.
- v preteklem letu sem pripravil predavanje na ekološkem taboru na Mariborskem Pohorju o Venezueli. Podobno predavanje sem imel v okviru akcije "Dnevi radovednosti" v Mariboru.

V zvezi z razstavo "Equus" je muzej dobil v last rokopisno zapuščino pokojnega prof. dr. Milana Dolenca iz Ljubljane. Pregled dveh fasciklov je bil opravljen. Poleg tega sem začel delati na ljudski veterini, kjer sem poleg Dolenceve zapuščine preučeval tudi svoje terenske zapise, kakor tudi vire in literaturo, ki se nanašajo na ljudsko veterino. Predvsem je bilo potrebno pregledati ljudskomedicinske bukve. Na vpogled sta v Mariboru le dve (Košeninove in Koliherjeve). Pregledani so bili časopisni viri, ki se nanašajo na problematiko ljudske veterine. Omeniti moram, da sem pregledal časopis "Gorenjec" in "Gospodarski list", ki je bil priloga "Novi Soči". Delo se bo nadaljevalo v prihodnjem letu.

- za Kopivniški zbornik sem prispeval članek "Etnološka podoba Kopivnika".
- študijska obravnava gradiva Šege življenjskega ciklusa v Lovrencu na Pohorju. Vsebinska zasnova razprave in izbor gradiva je bil opravljen v letu 1996. Delo se je nadaljevalo tudi v letu 1997.
- vnos terenskega gradiva s področja radeljske občine v računalnik

Terensko delo

Terenski ogledi v zvezi z nakupi oziroma podaritvami muzealij v Žicah pri Sv. Ani. Udeležba na ekološkem taboru na Mariborskem Pohorju in na taboru na Šmartnem na Pohorju. Opravljenih je bilo več terenskih ogledov v okolici Maribora.

Strokovne ekskurzije, ogledi razstav in muzejev
Ogled deželne razstave "Made in Styria" v Leobnu
Ogled koroške deželne razstave "Vse o lovu...Zgodovine neke kulture" v Borovljah.

Ogled stalne razstave orožja v Zeughaus-u v Grazu.

Ogled muzeja v Radovljici in Kropi

Novembra sem se udeležil etnološke strokovne ekskurzije v Maroko. Ekskurzijo je organiziral Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Na potovanju po Venezueli sem si ogledal muzeje v Coru, Maracaibu, Meridi, Barquisimetu, Valenciji in Maracayu.

Muzejske zbirke so zanimive zaradi gradiva o indijanski kulturi.

Mirjam Gnezda

POROČILO MESTNEGA MUZEJA IDRIJA O ETNOLOŠKEM DELU V LETU 1997

Leta 1997 je Mestni muzej Idrija prejel nagrado fundacije Luigi Micheletti za najboljši evropski tehniški in industrijski muzej. Tako visoko priznanje pomeni odgovornost za še boljše delo v prihodnje in tega se vsi dobro zavedamo. V preteklem letu smo bili aktivni na vseh področjih, s katerimi se ukvarjamo: zgodovinskem, umetnostno-zgodovinskem in etnološkem. Za slednjega je strokovno skrbela Ivana Leskovec, kustosinja etnologinja in direktorica Mestnega muzeja Idrija. Izpeljane so bile naslednje etnološke dejavnosti, ki pa jih je pogosto težko ločiti od drugih, saj si prizadevamo za čim večjo interdisciplinarnost:

- **zbiranje, evidentiranje in inventariziranje etnoloških predmetov** (skupaj 1539);
- **etnološka dokumentacija** - slikovno gradivo (skupaj 180 fotografij in 72 diapozitivov);
- **skrb za etnološko dediščino na terenu** (rudarska hiša v Idriji, Partizanska tiskarna Slovenija na Vojskem, Partizanska bolnišnica Franja v Dolenjih Novakih, Bevkova domačija v Zakojci);
- **razstave:**
 - Mestni muzej Idrija - kandidat za nagrado Evropski muzej leta 1997 (EMYA), KIC Križanke Ljubljana, 13. 3. - 5. 4. 1997,
 - Mestni muzej Idrija - predstavitev na Slovenskem muzejskem salonu, Narodna galerija Ljubljana, 19. 5. - 24. 5. 1997,
 - Čipkarski festival v Idriji skozi čas (1955 - 1997), Mestna galerija Idrija, 22. 8. - 31. 8. 1997 (razstavo je po predhodni seminarski nalogi in zbranem gradivu postavila študentka etnologije in kulturne antropologije Mirjam Gnezda);
- **pedagoško delo:**
 - informiranje javnosti o delu Mestnega muzeja Idrija in popularizacija kulturne dediščine idrijsko-cerkljanskega območja,
 - vodstva obiskovalcev po stalni razstavi v gradu Gewerkenegg in drugih muzejskih objektih ob posebnih priložnostih,
 - mentorstvo za dijake Gimnazije Jurija Vege iz Idrije pri raziskovalnih nalogah s področja etnologije (o življenju in delu Zorke Rupnik),